

3. Бурдін В. М. Кримінальна відповідальність за злочини, вчинені в стані сильного душевного хвилювання. Львів : ПАІС, 2006. 200 с.
4. Ухвала Апеляційного суду Чернівецької обл. від 18.06.2013 : справа № 794/191/13 // Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/31606369> (дата звернення: 15.03.2020).
5. *Кримінальне судочинство. Судова практика у кримінальних справах*. 2015. № 3. 105 с
6. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України від 23.02.2006 № 3477-IV // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15> (дата звернення: 15.03.2020).
7. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 15.03.2020).

Отримано 12.04.2020

УДК 347.91/342.722-055/396.1

КАЗНАЧЕСЬ Д. Г.,

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри тактико-спеціальної підготовки

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ;

 <https://orcid.org/0000-0001-5193-7176>;

НАСТИЧ Т. М.,

курсант четвертого курсу факультету підготовки фахівців

для органів досудового розслідування

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИНЦИПУ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ У ПРАВООХОРОННІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Розглядаються аспекти забезпечення принципу гендерної рівності у правоохоронній діяльності.

Ключові слова: *гендерна рівність, підрозділи Національної поліції України, права жінок, правовий статус, соціально-трудова права.*

Сьогодні важко уявити певну діяльність у сфері економіки, культури, науки чи соціальну сферу, якщо у ній працюють лише чоловіки. Жінки швидко оволодівають професіями, які історично вважалися суто чоловічими. Не є виключенням і служба жінок в підрозділах Національної поліції України. Статистичні дані щодо кількості жінок, які несуть службу в підрозділах Національної поліції України, вказують на те, що їх кількість безперервно зростає. У сучасному світі люди вже майже не звертають увагу на те, хто працює в правоохоронних органах, але в деяких випадках все ж таки вважають, що деякі підрозділи та напрямлення – це суто чоловіча професія.

Вивчаючи та аналізуючи гендерну рівність в правоохоронних органах, слід виокремити саме поняття «гендерна рівність». Під гендерною рівністю розкривають процес справедливого та рівного ставлення до жінок та чоловіків у суспільстві, забезпечення рівних прав і рівних можливостей для жінок і чоловіків, однакових умов для реалізації прав людини, участі в економічному, політичному, соціальному і культурному розвитку [1].

Українські науковці Т. Мельник та Л. Кобелянська вважають, що гендерна рівність – це однакове забезпечення рівними правами жінок і чоловіків. Автори запевняють, що зміст цього поняття включає відсутність привілеїв за статтю, заборону дискримінації, а також свободу вибору, розвитку, пошуку [2, с.194].

Відповідно до норм Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» від 8 вересня 2005 р. гендерна рівність – це рівний правовий статус жінок і

чоловіків та рівні можливості його реалізації, що дозволяє особам обох статей брати рівну участь у всіх сферах життєдіяльності суспільства [3].

Зростання статистики щодо працевлаштування жінок в правоохоронні органи вказує на те, що це сприяє підвищенню ефективності діяльності цих органів, скорочується некомплект кадрів, заповнюються вакансії, зміцнюється морально-психологічний клімат у колективах, а в свою чергу пришвидшується та покращується робота структурних підрозділів.

На закріпленні принципу дотримання рівності прав і свобод усіх громадян та відсутність обмежень за ознаками статі, перш за все, наголошує Конституція України. Зокрема, нормами ч. 3 ст. 24 зазначено, що рівність прав жінки і чоловіка забезпечується: наданням жінкам рівних з чоловіками можливостей у громадсько-політичній і культурній діяльності, у здобутті освіти і професійній підготовці, у праці та винагороді за неї; спеціальними заходами щодо охорони праці і здоров'я жінок, встановленням пенсійних пільг; створенням умов, які дають жінкам можливість поєднувати працю з материнством; правовим захистом, матеріальною і моральною підтримкою материнства і дитинства, включаючи надання оплачуваних відпусток та інших пільг вагітним жінкам і матерям [4].

З точки зору К. Б. Левченко, під гендерною рівністю слід розуміти рівні права і рівні можливості для жінок і чоловіків у суспільстві, рівні умови для реалізації прав людини, участь в національному, політичному, економічному, соціальному та культурному розвитку, отримання рівних винагород за результатами участі [5].

Для доведення гендерної рівності у правоохоронній діяльності слід зазначити, що при вступі до вищих навчальних закладів системи МВС і чоловіки і жінки мають однакові показники нормативів на вступних іспитах, вони мають рівні умови навчання та праці, однакову заробітну плату, отримання вищого звання та посади. Нещодавно в Україні з'явилася нова галузь в законодавстві, яка вказує на те, що чоловіки як і жінки мають рівні права на оформлення декретної відпустки.

Зараз розподіл щодо праці у підрозділах Національної поліції України залежить тільки від фізичних навантажень, але і тут можна стверджувати, що самі жінки не хочуть працювати наприклад у спеціальних підрозділах поліції чи оперуповноваженим, так як це важка фізична робота.

Якщо можна впевнено говорити про те, що наразі немає гендерної нерівності в правоохоронних органах, то є певні фактори, які змушують самих жінок відмовлятися від вказаного виду діяльності. Жінки, що проходять службу в правоохоронних органах України, скаржаться на забезпечення форменим одягом, відсутність якісного медичного забезпечення, важку, громіздку і незручну конструкцію стандартних бронежилетів, ненормований робочий день, важке психологічне та фізичне навантаження тощо.

Щодо забезпечення прав чоловіків, що працюють в підрозділах Національної поліції України, то щодо них порушуються соціально-трудові права, чоловіки частіше виконують службові завдання, пов'язаними із ризиком для життя та здоров'я, але все одно ці завдання повинні виконувати вони, через свої фізичні здібності, а не жінки, хоча це також залежить від фізичної підготовки.

Отже, під гендерною рівністю в діяльності правоохоронних органів України слід розуміти рівні права та можливості працівників вказаних органів України при здійсненні правоохоронних та правозахисних функцій відповідно до норм чинного законодавства незалежно від статі.

Для забезпечення гендерної рівності слід покращити рівень навчання майбутніх професіоналів як в науковій, законодавчій сферах та і у фізичних показниках.

Список бібліографічних посилань

1. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо включення до колективних договорів та угод положень, що забезпечують рівні права та можливості жінок і чоловіків у трудових відносинах. URL: <https://www.msp.gov.ua/projects/461/>

2. Мельник Т. Сучасне гендерне мислення [текст] : [словник] / Т. Мельник, Л. Кобелянська. К. : К.І.С., 2005. 280 с.

3. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків [текст] : офіц. текст : Закон України від 8 вересня 2005 р. № 2866-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/2866-15>.

4. Конституція України [текст] : офіц. текст : [прийнята на 5 сесії Верховної Ради від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР]. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.

5. Левченко К.Б. Гендерна політика в Україні: визначення, формування, управління [текст] : [монографія] / К.Б. Левченко. Х. : Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2003. 344 с.

Отримано 08.04.2020

УДК 342.9

КОМЗЮК А. Т.,

доктор юридичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України,

професор кафедри адміністративного права та процесу факультету № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ;

 <https://orcid.org/0000-0002-7377-9241>

АДМІНІСТРАТИВНО-ДЕЛІКТНЕ ПРАВО: ДЕЯКІ АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ

Аналізуються питання формування адміністративно-деліктного права як підгалузі адміністративного права, а також проблеми визначення його теоретичних засад – предмета, структури (системи), джерел, суб'єктів тощо.

Ключові слова: адміністративно-деліктне право, формування, поняття, система, джерела.

У підготовці поліцейських в умовах реформування багатьох соціально-політичних відносин в Україні важливе значення має набуття ними знань щодо правових засад поліцейської діяльності, особливо щодо підстав та порядку застосування заходів, які обмежують права і свободи громадян, права та законні інтереси юридичних осіб. До числа таких заходів, які особливо часто застосовуються поліцейськими, належать заходи протидії адміністративним проступкам, насамперед заходи адміністративної відповідальності. В свою чергу, адміністративна відповідальність в наш час регулюється нормами адміністративного права, а точніше – його підгалузі – адміністративно-деліктного права.

Варто зазначити, що термін «адміністративно-деліктне право» вже досить впевнено зайняв своє місце в адміністративно-правовій літературі, хоча ще порівняно недавно його використання викликало гострі дискусії. Найбільше сприяли такому прогресу праці В. К. Колпакова, який переконливо обґрунтував основні теоретичні підходи до розуміння адміністративно-деліктного права як підгалузі адміністративного права [1, с. 86–99], а відтак і до формування його теоретичних засад. Проте досі повноцінна теорія адміністративно-деліктного права, як не дивно, не сформована. В існуючих працях наукового та навчального характеру дотепер увага приділяється питанням адміністративної відповідальності, без достатнього обґрунтування співвідношення та відмінностей цих категорій. Наприклад, новітній підручник адміністративного права містить спеціальну книгу «Адміністративно-деліктне право» [2, с. 373], проте використання цього терміну все й обмежилось, надалі мова традиційно йде про адміністративну відповідальність.

Відтак питання про визначення поняття адміністративно-деліктного права, його місця не тільки у системі адміністративного права, але й у правовій системі загалом, предмет, структуру (систему), джерела, суб'єктів залишається актуальним для науки адміністративного права. Зрозуміло, що у межах даного пошуку вирішити усі ці завдання неможливо, тому зупинимось на найбільш гострій проблемі – розумінні місця адміністративно-деліктного права у правовій системі та розвитку його нормативних джерел.

Насамперед варто зазначити, що адміністративно-деліктне право становить сукупність правових норм, які визначають підстави адміністративної відповідальності, її зміст та процедури реалізації. Традиційно інститут адміністративної відповідальності відносили до